

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 138/2015-17

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 18. marca 2015 predbežne prerokoval sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], a [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], obaja zastúpení advokátkou [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], vo veci namietaného porušenia ich základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 46 Ústavy Slovenskej republiky, čl. 11 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Komárno v konaní vedenom pod sp. zn. 10 Er 85/2006 a jeho uznesením z 22. septembra 2014 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ] o d m i e t a pre zjavnú neopodstatnenosť.

O d ô v o d n e n i e :

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 12. novembra 2014 doručená sťažnosť [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovatelia“), ktorou namietali porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 Ústavy Slovenskej republiky

(ďalej len „ústava“), práva vlastníť majetok a práva na ochranu majetku podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) a čl. 11 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) postupom Okresného súdu Komárno (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 10 Er 85/2006 a jeho uznesením z 22. septembra 2014 (ďalej len „uznesenie okresného súdu“).

2. Z obsahu sťažnosti a pripojených príloh vyplýva, že sťažovatelia boli v napadnutom exekučnom konaní vedenom pred okresným súdom v procesnom postavení oprávnených a podaním z 25. júna 2014 označeným ako „*Vyúčtovanie trov exekučného konania*“ adresovaným súdnemu exekútorovi uplatnili trovy exekučného konania v sume 16 206,29 €. Povinný sa nestotožnil s predmetným vyúčtovaním trov exekučného konania a podal proti nemu námietky, ktoré odôvodnil tým, že výšku trov právneho zastúpenia upravuje vyhláška Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“), pričom vyúčtovanie musí byť urobené tak, aby bolo zrejmé, aké úkony právnych služieb advokát v prospech svojho klienta vykonal, čo v prípade vyúčtovania sťažovateľov absentuje.

3. Okresný súd uznesením námietkam vyhovel a v odôvodnení poukázal okrem iného na § 13a ods. 2 písm. c) vyhlášky, podľa ktorého odmena vo výške jednej polovice základnej sadzby tarifnej odmeny patrí za každý z týchto úkonov právnej služby: ak ide o výkon rozhodnutia alebo exekúciu, prevzatie a prípravu zastúpenia, návrh na začatie konania, vyjadrenie k takému návrhu, zastupovanie na pojednávaní, odvolanie proti rozhodnutiu a vyjadrenie k takému odvolaniu. Po preskúmaní špecifikácie trov konania okresný súd ďalej uviedol, že „... *správna výška trov právneho zastúpenia v exekučnom konaní mala byť 1.890,91 € za tieto úkony právnej služby:*

a) *príprava a prevzatie právneho zastúpenia oprávnených v exekučnom konaní*

dňa 09.01.2006... ,

b) vypracovanie písomného podania - exekučný návrh zo dňa 17.01.2006... ,

c) odvolanie zo dňa 24.07.2012 a zo dňa 02.10.2013... ,

d) vyjadrenie zo dňa 06.05.2013 k odvolaniu povinného... ,

to všetko spolu s príslušným režijným paušálom.

V prípade ostatných úkonov: a to konkrétne

e) návrh na zriadenie záložného práva na nehnuteľnosť zo dňa 22.02.2006
a súhlas s exekúciou predajom nehnuteľnosti zo dňa 22.02.2006,

f) stanovisko k námietkam povinného zo dňa 05.04.2006,

g) doplnenie stanoviska k námietkam povinného zo dňa 03.07.2006,
12.07.2006, 04.09.2006,

h) vysvetlenie súvislostí a povinností povinného zo dňa 12.07.2006,

i) informácia pre exekútora zo dňa 04.10.2006,

j) predloženie dokladov snímku z katastrálnej mapy zo dňa 18.12.2006,

k) účasť na oceňovaní nehnuteľnosti dňa 18.12.2006 a 28.10.2009,

l) stanovisko k opakovanej žiadosti povinného na odklad exekúcie zo dňa
21.06.2007 a 27.01.2009,

m) urgencia a žiadosť o vyznačenie doložky právoplatnosti zo dňa 18.01.2009
a 12.02.2008,

n) podanie zo dňa 04.04.2012, 19.11.2012, 08.01.2013, 14.01.2013,
05.02.2013, 03.09.2013, 21.10.2013 a 08.01.2014,

o) porada s oprávnenými zo dňa 17.01.2006, 12.07.2006, 27.07.2011,
11.01.2013, 05.02.2013, 04.05.2013 a dňa 28.09.2013,

p) podanie zo dňa 18.03.2010, 27.07.2011, 06.10.2011, 05.12.2011

r) nová príprava a prevzatie veci oprávnených zo dňa 04.05.2009, bol okresný
súd toho názoru, že za tieto úkony náhrada trov konania oprávneným v zmysle
ustanovenia § 13a ods. 2 písm. c) vyhlášky neprináleží.

Súd ďalej tiež poznamenáva, že úkony uvedené pod písmenami o) a p), právny
zástupca oprávnených žiadnym spôsobom nevydokladoval a v prípade úkonu r), súd
udáva, že za tento úkon už raz bola oprávneným priznaná náhrada, a to, že sa

rozhodli pre výmenu svojho právneho zástupcu, je na ich vôli, ale nemôže to byť na úkor povinného.“.

4. Sťažovatelia vyjadrili presvedčenie, že uznesením okresného súdu došlo k porušeniu ich označených základných práv podľa ústavy, dodatkového protokolu a listiny, keďže „*spôsob, akým OS v Komárne rozhodol o námietkach povinného voči vyúčtovaniu trov exekučného konania, je faktograficky konsternujúci, právne hrubo nezákonný, na priamo protiústavný. ... Toto uznesenie súdu je vnútorne nelogické, je prejavom aplikačnej a interpretačnej svojvôle konajúceho všeobecného súdu, nerešpektuje zákonné požiadavky na korektné (skutkové a právne) odôvodnenie uznesenia...“.*

5. Sťažovatelia v ústavnej sťažnosti rozsiahlo a podrobne opísali skutkový stav samotného exekučného konania, ako aj konania, ktoré mu predchádzalo, a osobitne dôvodili, prečo sa domnievajú, že im mala byť priznaná náhrada za jednotlivé nimi vyúčtované úkony. Na podporu svojej argumentácie taktiež obsiahlo interpretovali nimi označené články ústavy, dodatkového protokolu a listiny, ktoré garantujú základné práva, k porušeniu ktorých z ich pohľadu došlo. V rámci ústavnoprávnej argumentácie sťažovatelia zdôraznili tú skutočnosť, že v ich prípade nejde o bagateľnú sumu trov konania, a aj to by mal ústavný súd pri svojom rozhodovaní vziať do úvahy.

6. Ústavnému súdu bolo 4. februára 2015 doručené doplnenie ústavnej sťažnosti, ktorým sťažovatelia jednak oznámili súdu, že Krajská prokuratúra v Nitre odložila ich podnet na mimoriadne dovolanie, a súčasne rozšírili právnu argumentáciu v konaní pred ústavným súdom. Sťažovatelia v doplnení ústavnej sťažnosti poukazujú na to, že okresný súd sám vypočítal výšku trov právneho zastúpenia v predmetnom exekučnom konaní v sume 1 890,91 €, no takýto výpočet nemá oporu v enunciiate jeho uznesenia, keďže síce časť trov im bola priznaná ešte v roku 2006, ale zostávajúca časť v sume 931,10 € nie je do dnešného dňa priznaná žiadnym exekučným titulom.

7. V petite sťažnosti sťažovatelia žiadali vydať nález, ktorým by ústavný súd

vyslovil porušenie ich označených práv podľa ústavy, dodatkového protokolu a listiny postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 10 Er 85/2006, zrušil uznesenie okresného súdu, prikázal mu konať bez zbytočných prieťahov a priznal sťažovateľom primerané zadosťučinenie v sume 1 500 € a trovy konania.

8. Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd. Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah.

9. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 20 ods. 1 ústavy každý má právo vlastníť majetok. Vlastnícke právo všetkých vlastníkov má rovnaký zákonný obsah a ochranu. Majetok nadobudnutý v rozpore s právnym poriadkom ochranu nepožíva. Listina vo svojom čl. 11 ods. 1 a dodatkový protokol v čl. 1 garantujú obsahovo totožné právo na ochranu majetku.

10. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

11. Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa. Pri predbežnom prerokovaní návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho

prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto zákonného ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

12. Podstatu predloženej ústavnej sťažnosti tvorí námietka sťažovateľov, že okresný súd nesprávnou interpretáciou relevantných ustanovení zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov v spojitosti s vyhláškou došiel k ústavne nekonformnému záveru o tom, že im v predmetnom exekučnom konaní neprináleží náhrada ďalších trov exekučného konania.

13. Ústavný súd už v rámci svojej judikatúry vyslovil, že obsahom základného práva na súdnu ochranu zaručeného v čl. 46 ods. 1 ústavy je umožniť každému reálny prístup k súdu, pričom tomuto právu zodpovedá povinnosť súdu o veci konať a rozhodnúť (napr. II. ÚS 88/01), ako aj konkrétne procesné garancie v súdnom konaní. Pokiaľ ide o medze zasahovania ústavného súdu do rozhodovacej činnosti všeobecných súdov, ústavnému súdu neprislúcha hodnotiť správnosť skutkových záverov, či právneho posúdenia veci všeobecnými súdmi, pretože nie je prieskumným súdom, nadriadeným súdom a ani ochrancom zákonnosti (obdobne napr. II. ÚS 1/95, II. ÚS 71/07, III. ÚS 26/08). Úlohou ústavného súdu totiž nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým prislúcha interpretácia zákonov. Podľa konštantnej judikatúry sa úloha ústavného súdu obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo záväznou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách. Posúdenie veci všeobecným súdom sa tak môže stať predmetom kritiky zo strany ústavného súdu iba v prípade, ak by závery, ktorými sa všeobecný súd vo svojom rozhodovaní riadil, boli do takej miery zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, že by zásadne popreli účel a význam zákonného

predpisu (I. ÚS 115/02, I. ÚS 12/05, I. ÚS 382/06, I. ÚS 88/07).

14. V zmysle ustálenej judikatúry ústavného súdu vrátane tej, ktorú označili sťažovatelia vo svojej ústavnej sťažnosti, platí, že rozhodovanie o trovách konania pred všeobecnými súdmi patrí v zásade do výlučnej kompetencie týchto súdov, pri ktorom sa prejavujú atribúty ich nezávislého súdneho rozhodovania. Ústavný súd preto iba celkom výnimočne podrobnejšie preskúmava rozhodnutia všeobecných súdov o trovách konania. Problematika súvisiaca s konaním a rozhodovaním o náhrade trov konania by mohla dosiahnuť ústavnoprávny rozmer len v prípade, ak by vo veci konajúci všeobecný súd extrémne vybočil z pravidiel upravujúcich toto konanie, k čomu by mohlo dôjsť v zásade len na základe takej interpretácie a aplikácie príslušných ustanovení zákona, ktorá by v sebe zahŕňala črty svojvôle (I. ÚS 5/2011). Vychádzajúc z uvedených ústavne relevantných úvah ústavný súd pristúpil k prieskumu podanej ústavnej sťažnosti pri jej predbežnom prerokovaní.

15. Podľa § 200 ods. 1 Exekučného poriadku trovami exekúcie sú odmena exekútora, náhrada hotových výdavkov a náhrada za stratu času pri vykonaní exekúcie. Oprávnený a exekútor majú nárok na náhradu trov potrebných na účelné vymáhanie nároku. Povinný má nárok na náhradu trov, ktoré mu vznikli v súvislosti so vznesenými námietkami proti exekúcii, ak sa námietkam vyhovel.

Podľa § 202 ods. 1 Exekučného poriadku ak počas vykonávania exekúcie vzniknú ďalšie trovy exekúcie, upovedomí o nich exekútor oprávneného a povinného.

Podľa § 13a ods. 2 písm. c) vyhlášky odmena vo výške jednej polovice základnej sadzby tarifnej odmeny patrí za každý z týchto úkonov právnej služby: ak ide o výkon rozhodnutia alebo exekúciu, prevzatie a prípravu zastúpenia, návrh na začatie konania, vyjadrenie k takému návrhu, zastupovanie na pojednávaní, odvolanie proti rozhodnutiu a vyjadrenie k takému odvolaniu.

16. Citované ustanovenia Exekučného poriadku poskytujú možnosť súdu zväžiť

priznanie trov konania v závislosti od ich účelnosti, resp. nevyhnutnosti ich vynaloženia. Posúdenie účelnosti vynaložených trov je zásadne otázkou skutkovou, ktorú nemá ústavný súd právomoc posudzovať, pretože nie je súdom prieskumným. Skutkový záver okresného súdu, ktorým nepriznal časť uplatňovaných trov konania nemôže ústavný súd vzhľadom na jeho úlohu v systéme súdnictva prehodnocovať a nepovažuje ho ani za arbitrárny či za prejav sudcovskej svojvôle. Takýto postup okresného súdu má oporu v právnych predpisoch a bol odôvodnený do tej miery, ktorá postačuje na záver o ústavnej konformite napadnutého uznesenia.

17. Ústavný súd podotýka, že sťažovateľom možno dať čiastočne za pravdu v tom smere, že okresný súd pri odôvodnení svojho uznesenia mal byť precíznejší, a to napriek tomu, že sám vyčíslil účelne vynaložené trovy konania, ktoré považoval za oprávnené, keďže k niektorým iným sťažovateľmi uplatňovaným úkonom nezaujal žiadne stanovisko. Ústavný súd však v tejto súvislosti uvádza, že nie je jeho úlohou do detailov podrobiť revíziu napadnuté uznesenie so zámerom vylepšiť jeho odôvodnenie, prípadne zostaviť zoznam možných pochybení okresného súdu, ak tieto nemajú takú relevanciu, ktorá by mohla spochybníť ústavnú konformitu záverov napadnutého rozsudku s ústavou (IV. ÚS 270/09, IV. ÚS 27/2010, III. ÚS 165/2012). V danom prípade možno predpokladať, že aj prípadné pozitívne rozhodnutie o sťažnosti by mohlo viesť iba k ďalšiemu vylepšeniu jeho odôvodnenia okresným súdom v následnom konaní. Nemožno preto ani v tejto súvislosti prijať názor sťažovateľov o arbitrárnosti alebo zjavnej neodôvodnenosti napadnutého uznesenia okresného súdu. Okolnosť, že sťažovatelia majú odlišný názor, nezakladá porušenie označených základných práv a slobôd. Základné právo na súdnu ochranu garantované ústavou neznamena právo na úspech v konaní pred všeobecným súdom a nemožno ho ani účelovo chápať tak, že jeho naplnením je vyhovieť všetkým návrhom účastníka konania (napr. II. ÚS 4/94, I. ÚS 8/96).

18. Sťažovatelia namietali i porušenie základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy, resp. podľa čl. 11 ods. 1 listiny a čl. 1 dodatkového protokolu. Vzhľadom na to, že porušenie tohto základného práva malo spočívať opäť len

v namietanej arbitrárnosti uznesenia okresného súdu a ústavný súd už vyslovil, že základné právo podľa čl. 46 ústavy porušené nebolo, v nadväznosti na to nemohlo dôjsť ani k porušeniu sťažovateľmi označeného práva vlastníť majetok. Taktiež sťažovatelia žiadali, aby ústavný súd prikázal okresnému súdu konať bez prieťahov, ale z kontextu celej ústavnej sťažnosti je zrejmé, že tento príkaz je viazaný na eventuálne zrušenie napadnutého uznesenia. Iné okolnosti, v ktorých by mali spočívať zbytočné prieťahy vyžadujúce vyslovenie uvedeného príkazu zo strany ústavného súdu, sťažovatelia neuviedli.

19. O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti v zmysle judikatúry ústavného súdu možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom orgánom štátu (súdu) nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi namietaným rozhodnutím a základným právom alebo slobodou, ktorých porušenie sa namietalo, alebo z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť možno preto považovať tú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistí možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, ktorej reálnosť by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (II. ÚS 101/03, IV. ÚS 136/05). Dôvodom na odmietnutie návrhu pre jeho zjavnú neopodstatnenosť je teda absencia priamej súvislosti medzi označeným základným právom alebo slobodou na jednej strane a namietaným konaním alebo iným zásahom do takéhoto práva alebo slobody na strane druhej. O taký prípad išlo aj v prerokovávanej veci, preto ústavný súd z už uvedených dôvodov považuje sťažnosť za zjavne neopodstatnenú.

20. Vzhľadom na uvedené skutočnosti ústavný súd rozhodol tak, ako to je uvedené vo výroku tohto uznesenia.

21. Keďže sťažnosť bola odmietnutá pre jej zjavnú neopodstatnenosť, ústavný súd nemohol rozhodovať o ďalších návrhoch sťažovateľov, ktoré sú viazané na skutočnosť, že sťažnosti bude vyhovené.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 18. marca 2015